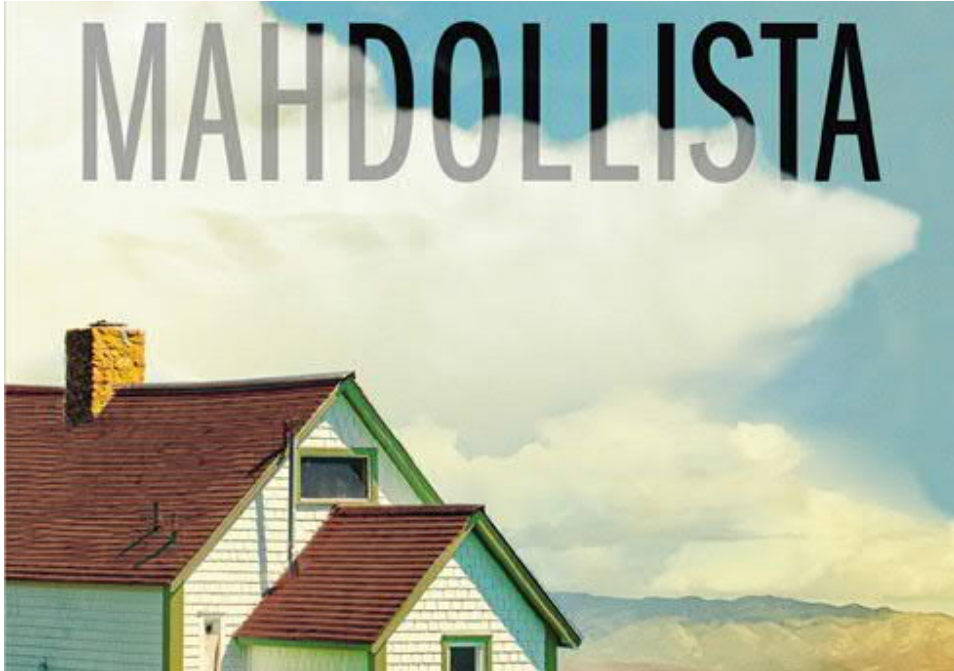

Elizabeth Strout: Kaikki on mahdollista

[PM/30 ADMIN](#)

LIISA RINNE (26.4.2019)

Elizabeth Stroutin novellikokoelma *Kaikki on mahdollista* koostuu yhdeksästä tarinasta. Maissi- ja soijapeltojen ympäröimässä Amgashin pikkukaupungissa ihmisten elämät kietoutuvat yhden nimittäjän, Lucy Bartonin, ympärille. Hänen kauttaan henkilöt peilaavat omia tekemisiään ja tekemättä jättämissiään. Lucy Barton on tuttu Stroutin edellisestä romaanista *Nimeni on Lucy Barton* (suom. 2018). Siinä romaanin punaisena lankana toimii äidin vierailu tyttären luona sairaalassa, jossa tämä joutuu viettämään pidemmän aikaa. Sairaalassa ollessa Lucy käy läpi elämänsä ja suhdettaan niukkaan lapsuuteen. Näistä pohdinnoista syntyy romaani, jonka julkaisemisesta on nyt kulunut seitsemäntoista vuotta. *Kaikki on mahdollista* ei kuitenkaan ole suoranaista jatko-osa, vaan pikemminkin sisarteos. Romaninsa myötä Lucy on menestynyt ja tullut kuuluisaksi. Pitkän ajan jälkeenkin tilanne herättää jäljelle jääneissä amgashilaisissa ristiriitaisia tunteita. ”Ajaessaan kotipihalleen ja nähdessään valot, jotka oli jättänyt palamaan, hän tajusi että Lucy Bartonin kirja oli ymmärtänyt häntä. Se se oli – kirja oli ymmärtänyt häntä. Hänen suussaan maistui edelleen keltaisen kermatoffeen makeus. Lucy Bartonilla oli oma häpeänsä. Totta vie, hänellä oli häpeänsä. Ja hän oli jättänyt sen noin vain taakseen. ”Huhuhuh”, sanoi Patty sammuttaessaan auton moottorin. Hän istui autossa hetken ennen kuin viimein nousi ja meni sisään.”

Onko kaikki mahdollista, kaikille? Stroutin novelleissa elämä pikkukaupungissa on rujoa. Se on usein surullista ja epäoikeudenmukaista. Lucy Bartonin ja hänen perheensä elämä on kuitenkin ollut vielä karumpaa. Ja nyt, kun Lucy on ponnistanut pois kurjuudesta ja menestynyt, täytyy ihmisten punnita omaa elämäänsä uudella tavalla. Lucy toimii kimmokkeena – kirjakaupan hyllyssä, lapsuudenmuistona – tarinoiden henkilöiden omalle elämälle.

Elizabeth Stroutin kerronta on oivaltavaa. Kokoelman kautta syntyy rikas ja monivivahteinen analyysi nykypäivän amerikkalaisuudesta.

”Ja kulttuuriin sisältyivät luokkaerot, vaikkei kukaan niistä tässä maassa puhunut, koska se ei ollut sopivaa. Mutta Dottie uskoi, ettei niistä puhuttu myöskään siksi, etteivät ihmiset oikeasti ymmärtäneet, mitä luokkaeroilla tarkoitettiin. Jos ihmiset esimerkiksi olisivat tienneet, että Dottie ja hänen veljensä olivat lapsina syöneet roskiksesta, mitä he olisivat ajatelleet? Dottien veli oli asunut jo vuosia valtavan isossa ja kalliissa talossa Chicagon ulkopuolella ja johti ilmastointifirmaa, ja Dottie oli sorja ja siisti ja hyvin perillä maailman tapahtumista ja hän pyöritti aamiaismajotusta tehokkaasti, niin mitä ihmiset sanoisivat? Että hän ja hänen veljensä Abel olivat esimerkki amerikkalaisesta unelmasta, ja että ne, jotka edelleen söivät roskiksesista, saivat ansionsa mukaan? Monet ajattelivat salaa niin. Hiljalleen kaljuuntuva Shelly Small ja hänen iso aviomiehensä saattoivat hyvinkin ajatella niin.”

Samalla kokoelma on universaali kuvaus pikkukaupunkilaisuudesta, jossa puhumattomuus eristää ihmiset toistaan. Keskiöön nousevat Stroutille tutusti lasten ja vanhempien väliset suhteet, jotka usein jäävät puhumattomuuden puristuksiin. On aikuisen lapsen halu ymmärtää vanhempien ratkaisuja ja toisaalta lapsen pettymys ja hylätyksi tuleminen kokemus.

”Sinä olet *minun* äitini!” Angelina puuskahti ja se sai Maryn uudestaan kyynelten partaalle, koska yhden viiltävän hetken verran hän näki kaiken aikaan saamansa tuhon, vaikka hän, Mary Mumford, ei ollut eläessään suunnitellut tai halunnut tehdä pahaa kenellekään.”

Mutta puhumattomuus on myös itsesuojeluvaistoa. Strout osoittaa, miten sota ja sen traumat luovat pitkät varjot ihmisten elämässä. Käsittelemättöminä ne purkautuvat paniikkihäiriöinä ja yöllisinä painajaisina vielä vuosienkin jälkeen. Menneisyys ei jätä rauhaan, vaan siirtyy sukupolvelta toiselle luoden uusia traumoja ja kurjuutta.

Mitenkään toivoton *Kaikki on mahdollista* ei kuitenkaan ole. Hienovaraisesti Strout punoo elämänkohtalot yhdeksi. Lucyn ulkopuolisuus peilautuu ihmisistä palaten sisäkierteellä takaisin pikkukaupunkiin ja sen jäljelle

jääneisiin asukkaisiin. Teos on kuin mosaiikkityö, jonka jokainen yksittäinen palanen on kiinnostava, mutta vasta loppuun päästyä voi nähdä kokonaisuuden.

Taitavasti Strout luo kuvan näennäisesti yhtenäisestä ja samalla hyvin eriarvoisesta yhteiskunnasta. Kysymys siitä, onko kaikki lopultakaan mahdollista kaikille, asettuu alati uuteen valoon.

Elizabeth Strout: *Kaikki on mahdollista*, Tammi, s. 260. suom. Kristiina Rikman

Liisa Rinne on tamperelainen kirjailija ja kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta